

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

OPBOUW

Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

Mei 2021

74e jaargang, nummer 3

Algemene editie

Bij de afbeelding op de voorpagina:

“De grote schoenen van Luther” is de naam van een monument, dat in 2017 ter gelegenheid van 500 jaar Reformatie te Worms is onthuld. Je kunt hier in Luthers schoenen gaan staan, want het staat op de plek waar vermoedelijk in 1521 de Rijksdag van Worms werd gehouden. De bronzen schoenen – ontworpen door Constanze en Norbert Illig – staan symbool voor het ferme standpunt dat Luther tegenover keizer Karel V aanhield.

(bron: Wikipedia)

Bijdragen voor de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen zijn nodig om de activiteiten van de gemeente te kunnen financieren. U kunt uw bijdrage overmaken op de volgende rekening, of via een Tikkie:

NL21RABO0373713614

tnv Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

Alvast hartelijk bedankt voor uw bijdrage.

Bestellen collectebonnen:

De Collectebonnen zijn op een vel ter waarde van € 50 verkrijgbaar. U bestelt ze door het bedrag van € 50 (of het meerdere ervan) plus € 1 voor papier en versturen over te maken aan de lutherse gemeente (NL21RABO0373713614 tnv de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen) onder vermelding van 'collectebonnen' en uw postadres.

Verzoeken de kerkrentmeesters tevens een e-mail (elgg.kerkrentmeesters@gmail.com) of een briefje (Haddingestraat 23, 9711 KC Groningen) te sturen; soms komt de informatie namelijk niet volledig op onze bankafschriften terecht en dan kunnen wij de betaling niet thuisbrengen.

U ontvangt de collectebonnen per post thuis.

Inhoud

Inhoud.....	3
Meditatie: Leven van de wind	5
Kerkdiensten mei – juli 2021.....	8
Nieuwsbrief.....	9
Mensen veel geluk	10
Terugblik afscheidsdienst ds. Maren Overbosch.....	12
Gemeentebijeenkomsten.....	14
Uit de kerkenraadsvergaderingen (april-mei 2021).....	15
Van de kerkrentmeesters	16
Pastoraat - bezoegroep	18
Jaarrekening Diaconie 2020.....	18
Collecteoverzicht diaconie maart – medio mei 2021	19
Dankwoord van de stichting Dharma Bakti.....	19
Van de diaconie: Collectedoelen.....	20
Grote schoonmaak in coronatijd (2021).....	21
Uitgaansagenda Lutherse Kerk.....	22
Colofon	24

Meditatie: Leven van de wind

Wij gaan de tijd na Pinksteren tegemoet, ook wel de 'feestloze tijd' genoemd. We moeten de komende maanden teren op het heil in Christus dat we in de eerste helft van het kerkelijk jaar hebben gevierd. Nu is het aan ons om het nieuwe leven dat met Jezus ons leven is binnengekomen te belichamen en te praktiseren. Je kunt dat nieuwe leven op veel manieren typeren. Met Handelingen 2 nog vers in mijn geheugen kies ik voor '*leven van de wind*'.

Wind

In het Bijbels spraakgebruik duidt wind op activiteit van de Geest van God in het leven van mensen. In het boek Handelingen typeert Lukas het verhaal van mensen die leven uit de Geest van God als een sterke windvlaag die door de bewoonde wereld waait.

Dit beeld zoog Lukas niet uit zijn duim. Hij kende zijn klassieken. In het eerste boek van de joodse Bijbel, Genesis, duidt een koele avondbries in de paradijstuin op de aanwezigheid van God. En in het boek Koningen komt de profeet Elia God pas echt tegen in een suizende koelte. De wind vertelt ons iets over het karakter van de geest die de God van Israël bezielt, over wat haar beweegt en hoe zij werkt.

Adem

Het -vrouwelijke- Hebreeuwse woord voor wind, 'ru'ach', wordt in de Bijbel vooral gebruikt voor de *adem* die een lichaam tot leven brengt, de levensadem, de ziel. Deze levensadem komt bij God vandaan. God geeft de levenskracht aan al wat leeft. De groei- en duurzaamheidskrachten komen van Hem. Psalm 104 bezingt dat heel treffend, vooral in vers 30, dat daarom de vaste intro is geworden van het Pinksterfeest van de kerk: '*Zend uw adem en zij worden geschapen, zo geeft U de aarde een nieuw gelaat.*'

Zo *zingt* de psalm. Dit is niet taal uit het kenniscentrum maar uit de liturgie, de taal van de lofprijzing waar in poëtische beeldtaal over het leven wordt gesproken en gezongen en de feiten van het leven vrijmoedig vanuit de inspiratie van Gods geest worden becommentarieerd en gedeut.

God zien als de bron van het leven, is een kwestie van levensvisie. Zo kijken de Bijbelschrijvers, de Psalmisten, naar het leven. Sterker nog: zo *willen* zij naar het leven kijken. Het is een credo, dat bepaalt hoe je naar het leven kijkt, welke zin en potentie je ziet in het leven op aarde.

Gods levensadem

Volgens de scheppingshymne is de geest van God vanaf het eerste begin de drijvende kracht in zijn scheppingswerk. Zij is al actief voor de eerste

*"De schepping van de mens" – Marc Chagall
Skt. Stephan te Mainz*

scheppingsdag begon: zij zweeft als een broedende vogel over de vloed toen alles nog woest en leeg was. Heel de schepping ademt de geest van God zelf. Met de bezieling van al wat leeft, legt God *zijn eigen levensadem*, zijn levensgeest, in het hart van de schepping, in het bijzonder in het hart van de mensen. Zij worden geschapen naar zijn beeld, zodat zij in zijn geest zullen leven.

Wie zo naar het menselijk leven kijkt, ontdekt daarin sporen van Gods scheppende geest: in het vermogen om het leven op aarde te ordenen en te ontwikkelen; in de gaven van kennis, wijsheid en creativiteit; in de mogelijkheid om te onderscheiden tussen goed en kwaad; in de kunst om leiding te geven en recht te doen; in de potentie om de aarde te bewerken en te bewaren.

Wie zo naar het leven kijkt, ontvangt het leven als een gave en dankt God.

Geest van liefde

In Handelingen 2 steekt deze levensgeest als een sterke windvlaag op tijdens het Pinksterfeest. Dat is veelzeggend. Op dat feest, 50^e dag na Pasen, vierden de Joden namelijk de verbondssluiting tussen God en Israël op de Sinai en de gave van de Tien Woorden als leefregel van dat verbond. De geest van dit verbond is de liefde van God, waarmee Israël zich mag verbinden. Die geest van liefde steekt hier op.

Voor Lukas is die geest van meet af aan verbonden met het leven van Jezus. Hij vertelt dat Jezus bij zijn doop door Johannes wordt bezielt door de levensgeest van God. En Jezus heeft zijn hart en leven voor die geest van liefde geopend en met haar ten volle meegewerkt totdat hij er bij neerviel. Hij heeft in zijn leven volledig vertrouwd op de liefde van God. Dat is een liefde sterk is als de dood. Daarom kon de dood Hem niet vasthouden en moest hij hem laten gaan. Het nieuwe leven in, waar de Liefde regeert. Als eerste van velen.

Zo heeft Jezus ons laten zien (geopenbaard) en voorgeleefd hoe een mens kan leven van de wind, de levensadem van God. En na Pinksteren mogen wij geloven dat zijn geest van liefde ook door ons leven waait. Zij brengt ons zijn woorden en levensweg te binnen. Zij is als een koele avondbries die ons leven vernieuwt en tot rust brengt. Zij blaast ons aan met zijn liefde en vrede. De hele feestloze tijd door. Tot aan de voleinding der wereld.

*"Mozes met de Tien Woorden" – Marc Chagall
Skt. Stephan te Mainz*

Jaap Zijlstra maakte daarover een lied (687 Liedboek). Hij schrijft daarover zelf: 'Pinksteren is leven van de wind, van de geweldige, de gedreven, de vuur aanjagende wind. Het is een stroomversnelling van leven, een gebed, een vleugelslag van de Geest die wij kregen. Dat wilde ik maar zeggen, dat wilde ik maar zingen'.

Vers 1 van dat lied luidt:

*Wij leven van de wind
die aanrukt uit den hoge
en heel het huis vervult
waar knieën zijn gebogen,
die doordringt in het hart,
in de verborgen hof,
en uitbreekt in een lied
en opstijgt tot Gods lof.*

Kerkdiensten mei – juli 2021

De diensten beginnen om 10.00 uur in de kerkzaal, tenzij anders vermeld.

In diensten met een wordt het Heilig Avondmaal gevierd.

Voor elke dienst moet u zich vooraf AANMELDEN, zie de volgende pagina.

MEI

mei 30

Trinitatis

voorganger: ds. H. ten Napel

JUNI

jun 6

**Eerste zondag na Trinitatis
*geen dienst***

jun 13

Tweede zondag na Trinitatis

voorganger: ds. T. Engelsma

jun 20

**Derde zondag na Trinitatis
viering van de Metten**

voorganger: dhr. R.G. Kroes

jun 27

Vierde zondag na Trinitatis

voorganger: ds. Y.C. de Groot

JULI

jul 4

Vijfde zondag na Trinitatis

voorganger: ds. A.J. van Ess

Van 11 juli t/m 22 augustus vieren wij weer de zomerdiensten met de Kleine Oecumene. Het thema dit jaar is REIZEN. Meer informatie hierover volgt in Opbouw nr. 4.

11 juli

Evangelische Broedergemeente

ds. Erik-Jan Stam

18 juli

Doopsgezinde gemeente

ds. Tjalling Kindt

25 juli

Doopsgezinde gemeente

ds. Tjalling Kindt

1 aug.

Evangelisch-Lutherse gemeente

ds. Yvonne Hiemstra

8 aug.

Evangelisch-Lutherse gemeente

ds. Günter Brandorff

15 aug.

Remonstrantse gemeente

ds. Lense Lijzen

22 aug.

Remonstrantse gemeente

ds. Lense Lijzen

Naar de kerk gaan

Om de dienst bij te kunnen wonen dient u zich vooraf aan te melden. Er is plaats voor maximaal 30 kerkgangers. Wilt u naar de kerk, stuur dan een mailtje naar ons algemene mailadres:

info@elgg.nl

uiterlijk zaterdagmiddag 17.00 uur.

Vermeld uw naam en telefoonnummer. Komt u met meer personen, vermeld dan alle namen en zet erbij of u tot één huishouden behoort, zodat u naast elkaar kunt zitten.

Vanzelfsprekend geldt: hebt u klachten die op corona kunnen wijzen, of heeft een huisgenoot dergelijke klachten, kom dan niet naar de kerk!

In de kerk zijn de nodige regels en afspraken van kracht, zoals: mondkapjes dragen, afstand houden en niet zingen (behalve de voorzanger). Wij vragen u om zelf de orde van dienst uit te printen en mee te nemen.

Zie voor uitgebreide informatie het Gebruiksplan van onze kerk op de website: www.elgg.nl>informatie>coronavirus>gebruiksplan.

Online de dienst meemaken, of terugkijken

De diensten worden rechtstreeks uitgezonden via kerkdienstgemist.nl.

Ga naar: kerkdienstgemist.nl > kies: provincie Groningen > kies: stad Groningen > scroll naar: Evangelisch-Lutherse Gemeente. Rechtstreeks kan ook: kopieer de volgende link naar de adresbalk van uw browser: <https://kerkdienst.elgg.nl>

U kunt de dienst ook later op de dag (nog eens) bekijken. De uitzending blijft tot maandagmorgen 9.00 uur direct toegankelijk.

Nieuwsbrief

Gemeenteleden en vrienden van wie het e-mailadres bekend is, worden op de hoogte gehouden via de wekelijkse digitale Nieuwsbrief.

De Nieuwsbrief is ook via onze website te lezen: www.elgg.nl > gemeente > informatie.

Mensen veel geluk

In de afgelopen dagen zong een lied van Huub Oosterhuis door mijn hoofd:
Wonen overal nergens thuis.

Als zo'n lied mij onverwachts komt 'opzoeken', dan doet het dat vaak eerst voorzichtig, met een paar woorden en een melodie. Ergens vandaan komt het opduiken en vervolgens hebben mijn lippen iets om op de neuriën tijdens de dagelijkse bezigheden.

Als zo'n onverwachtse 'bezoeker' wat langer blijft rondwaren, komen er soms als vanzelf woorden en zinnen bij. Ineens gaan de flarden dan verder, soms ook op een geheel nieuwe wijze, waar de oorspronkelijke maker wellicht niet eens in had voorzien.

Wonen overal nergens thuis...

.... mensen die dromend een stem verstaan ....

.... mensen veel geluk.

Deze regels waren in de afgelopen dagen steeds in mijn gedachten. Als het ware een 'tweede stem' die klonk naast het afronden van mijn tijd als lutherse voorganger van Groningen, naast het afscheid nemen van mensen en plaatsen die mij dierbaar zijn geworden.

Hadden we dit lied dan samen zo vaak gezongen, dat het zich nu ineens zo aanhoudend bleef aandienen? Ik ging op onderzoek in mijn kerkdienstarchief en wat ik vond verbaasde me: in de afgelopen vier jaar die ik als predikant voor deze gemeente heb mogen dienen, zongen we dit lied precies één keer samen. En dat was precies vier jaar geleden: tijdens mijn eerste viering aan de Haddingestraat, aan het begin van onze gezamenlijke reis.

En nu op het eind – na mooie, intensieve en leerzame jaren van samen onderweg zijn –, waren deze regels en melodie er ineens weer. Wat een verrassing! Ik verwonder me over dit gegeven, hoe dit lied toen aan het begin geklonken heeft en nu weer bij ons afscheid de kop opsteekt. Ik noemde het zonet 'een tweede stem' bij mijn bezigheden van de afgelopen tijd, maar misschien zou ik het beter de 'grondtoon' kunnen noemen van onze hele weg samen.

Nu ik terugkijk over mijn schouder, denk ik dat mijn hele tijd te midden van de gemeente van deze thema's doortrokken is geweest:

Zingend over de aardsheid van de hemel, de verbondenheid van mensen met elkaar en met dat wat hen omgeeft. Zingend van het onderweg zijn, van opstaan en verder gaan, van samen dromen en het luisteren naar G'ds stem.

Ik ben u dankbaar voor alle momenten waarop wij op deze manier onderweg zijn geweest, grenzen hebben verlegd en wellicht wat ruimer van hart zijn geworden. Dit was voor mij een waar geschenk!

Ik vraag u om vergeving, wanneer ik u als voorganger niet genoeg heb kunnen meenemen op deze weg.

Nu wij afscheid nemen wens ik u toe dat het goed met u zal blijven gaan. Dat u zoekend en vragend het spoor van de Eeuwige zult blijven volgen, bij voorkeur natuurlijk met muziek en een lied op uw lippen.

... mensen veel geluk!

Ds. Maren Overbosch

Wonen overal nergens thuis
aarde mijn aarde mijn moeders huis
vallende sterren de schim van de maan
mensen die opstaan en leven gaan –
mensen veel geluk.

Wonen overal even thuis
handel en wandel en huis na huis
loven en bieden op waarheid en waan
wagen en winnen en verder gaan –
mensen veel geluk.

Wonen overal bijna thuis
aarde mijn hemel mijn vaders huis
stijgende sterren de lach van de maan
mensen die dromend een stem verstaan –
mensen veel geluk.

Terugblik afscheidsdienst ds. Maren Overbosch

In de dienst op Eerste Pinksterdag, 23 mei, is ds. Maren Overbosch op haar eigen verzoek 'losgemaakt' van onze gemeente. Een verzoek, dat werd ingegeven door een verlangen naar meer vrijheid en ruimte in haar bestaan. Zij gaat zich nu volledig wijden aan haar werk als geestelijk verzorger in het ziekenhuis in Zwolle.

Naast de ambtsdragers en medewerkers zijn 30 kerkgangers aanwezig, het maximale aantal in deze tijd. Anderen kijken en luisteren thuis mee, via kerkdienstgemist.nl. De lutherse orde van dienst is aangepast, omdat voorganger en gemeente niet zingen. Maar op het balkon staan cantorijleden Harriëtte, Akke, Harry en Hays klaar om de ordinariumberoepingen en liederen te laten klinken, onder leiding van cantor-organist Tymen Jan Bronda.

Het is een echte Pinksterdienst. Er is aardig wat rood te zien in de kerk; sommigen hebben ook rode kleren aangetrokken. Het Heilig Avondmaal staat gereed en op de tafel zien we in een waterglas ook enkele paardenbloemen en pluïsbollen staan. De president van de Evangelisch-Lutherse Synode, ds. Andreas Wöhle, is voor deze gelegenheid naar Groningen gereisd. Namens de classis is classispredikant ds. Jan Hommes aanwezig. Consulents ds. Lieuwe Giethoorn en pastor ds. Renze Yetsenga zijn beiden, tot hun spijt, verhinderd wegens andere kerkelijke verplichtingen.

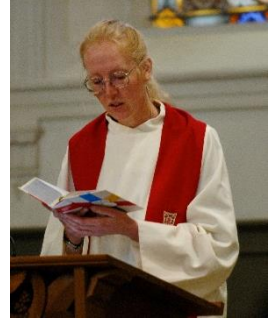
De dienst wordt geleid door Maren. Na het orgelspel (Fantasia super: Komm, Heiliger Geist, Herre Gott van J.S. Bach) volgt de opening van de dienst. Psalm 68 weerklinkt en na Kyrie & Gloria en het zondagsgebed wordt lied 370 gezongen, dat net als het orgelwerk 'Kom, Heilige Geest' als thema heeft.

Dan zijn de lezingen aan de beurt. Maren leest uit de Bijbel in Gewone Taal Genesis 11: 1-9, het verhaal over de toren in Babel. Aansluitend horen we lied 295, 'Wees hier aanwezig, woord ons gegeven'. De evangelielezing is uit Johannes 14: 8-17 (NBV). Jezus kondigt hier aan zijn leerlingen de komst van de heilige Geest aan.

In de overweging legt Maren uit dat het in deze lezingen gaat over *nieuwe wegen*. In beide verhalen worden mensen de wereld in gezonden.

Pinksteren vraagt van ons dat we *in beweging* komen. Dat is niet makkelijk, want als 'aardlingen' gaan wij zo graag door met waar we mee bezig zijn. Willem Barnard heeft dat mooi verwoord in zijn lied 'Een mens te zijn op aarde' (lied 538):

*...Een mens te zijn op aarde
in deze wereltijd
dat is de Geest aanvaarden
die naar het leven leidt...*

Christus' weg zal doorgaan. Dat is de verbinding tussen hemel en aarde. Het gaat erom, dat wij èn op de aarde staan èn uit de hemel ontvangen. Daar is beweging voor nodig.

Om dat laatste aanschouwelijk te maken, blaast Maren tegen de pluizenbol: de paardenbloemzaadjes verspreiden zich.

Na de overweging klinkt een Duits Pinksterlied: 'Ihr werdet die Kraft des Heiligen Geistes empfangen'. Dan volgen de voorbeden en het Credo, lied 341.

Nu wordt het Heilig Avondmaal gevierd. Beide voorgangers doen dienst aan de Tafel. Dat wil zeggen, aan de twee kleine tafels die voorin de kerk zijn gezet. We zijn er inmiddels al wel aan gewend, bij deze tafeltjes een ouwel, en wijn in een bekertje, te ontvangen.

Na de dankzegging wordt Maren toegesproken door de voorzitter van de kerkenraad, Annemargreet Stigter. Zij kenschetst Maren als een betrokken en bevlogen predikant, met aandacht voor de gemeenteleden, ook voor hen die ver weg wonen en/of niet in de kerk komen. De zondagse vieringen waren altijd feestelijk. Gelukkig zal Maren nog wel terug komen, als gastvoorganger. Van de gemeente krijgt zij bij deze gelegenheid de drie stola's, die speciaal voor haar vervaardigd zijn.

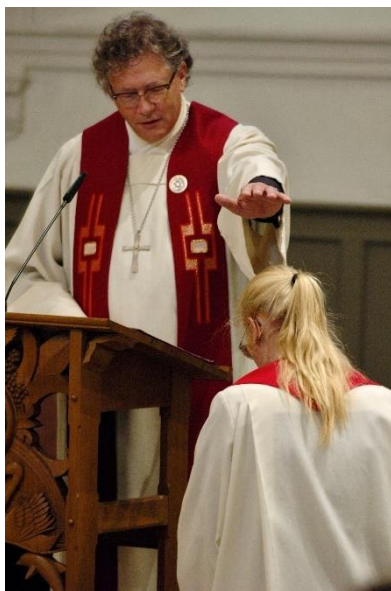
Ook de bloemen uit de dienst en de Paaskaars van 2020 zullen mee naar Zwolle reizen.

Vervolgens is het woord aan ds. Andreas Wöhle, die de ordinatie van Maren en de verbintenis met deze gemeente, vier jaar geleden, in herinnering roept.

Hij spreekt uit dat Maren nu is losgemaakt van de dienst aan deze gemeente. Echter niet van het ambt van predikant, want dat zal zij blijven vervullen.

Daarna ontvangt Maren van hem de zegen voor haar verdere weg.

Als slotlied klinkt lied 704. Nog eenmaal ontvangt de gemeente de zegen met de woorden, die Maren zo dierbaar zijn. De cantorij zingt als afsluiting 'Komm, Heiliger Geist, Herre Gott' van Johann Walter.

Na de dienst staat er koffie 'to go' klaar in de foyer, met heerlijke door Maren zelf gebakken cake en koek. We nemen deze mee de kerkzaal in, om na te praten en afscheid te nemen van Maren.

Het was een mooie, stemmige afscheids- en Pinksterdienst.

Gemeentebijeenkomsten

Op zondag 18 april hebben twee gemeentebijeenkomsten plaatsgevonden: 's ochtends na de dienst een gesprek, 's middags een digitale meeting. Centraal stond de situatie van onze gemeente na het aanstaande vertrek van onze predikant. Zie voor de uitnodiging en toelichting het vorige nummer van Opbouw, 2021-2.

Ongeveer 30 leden en vrienden van onze gemeente hebben hun stem laten horen, bij een van deze bijeenkomsten of op andere wijze. Het voorstel van de kerkenraad – nu eerst een interim-predikant te zoeken, die de gemeente kan helpen om na te denken over de toekomst - werd unaniem ondersteund. Daarnaast werden waardevolle opmerkingen en voorstellen gedeeld.

De kerkenraad zal nu op zoek gaan naar een interim-predikant uit de pool van de PKN. Voor de korte periode totdat deze predikant er is zal ds. Andreas Wöhle (president van de EL Synode) consulent zijn, in samenwerking met ds. Lieuwe Giethoorn. Ds. Renze Yetsenga is bereid gevonden, het pastoraat op zich te nemen gedurende de consulents- en de interimperiode.

De kerkenraad is blij met de getoonde betrokkenheid en het gebleken draagvlak. Daarnaast is vooral ook hulp nodig bij alle praktische werkzaamheden, die nu door een klein aantal mensen worden gedaan.

De kerkenraad

Uit de kerkenraadsvergaderingen (april-mei 2021)

In de kerkenraadsvergadering van **13 april** schoof ds. Andreas Wöhle, de voorzitter van de Evangelisch-Lutherse Synode, enige tijd digitaal bij ons aan. Hij is als voorzitter formeel als consulent betrokken wanneer een Lutherse gemeente vacant wordt. En wil graag meedenken over de door de kerkenraad en gemeente te zetten stappen. Samen met ds. Lieuwe Giethoorn, die in de praktijk het consulentschap vervult omdat hij in Groningen woont en dus makkelijker bereikbaar is, ondersteunt hij de kerkenraad de komende periode.

Op 19 september gaat Andreas Wöhle voor in de dienst, na afloop wil hij dan onder de koffie ook graag met de gemeente spreken.

In deze vergadering zijn ook de concept-jaarrekeningen van de kerkrentmeesters en de diaconie besproken en voorlopig vastgesteld. Een samenvatting van beide jaarrekeningen wordt gepubliceerd in de Opbouw die in mei verschijnt.

In de kerkenraadsvergadering van **18 mei** is gesproken over een concept-werkplan voor de interim-predikant. Daarmee kan gericht gezocht worden naar de voor deze opdracht geschikte kandidaat.

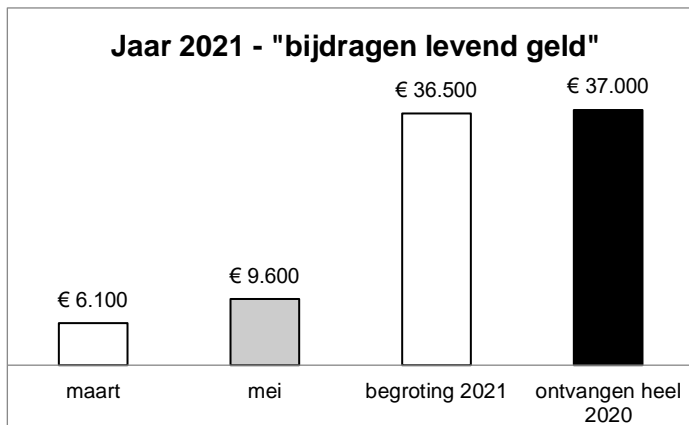
Ook zijn een aantal door Maren vervulde taken tijdelijk toebedeeld aan kerkenraadsleden en de interim-predikant.

Deze laatste kerkenraadsvergadering met Maren is vervolgens op passende wijze afgesloten.

Van de kerkrentmeesters

Bijdragen levend geld in 2021

De gemeente heeft dit jaar tot medio mei € 9.600 bijdragen levend geld ontvangen. Onze hartelijke dank voor deze gaven.

We merken op dat dit bedrag helaas € 3.100 lager is dan het binnengekomen bedrag op hetzelfde moment vorig jaar. We zullen de noodzaak voor de financiële bijdragen onder de aandacht blijven brengen en rekenen erop, dat de leden en vrienden van de gemeente in het rest van dit jaar de achterstand aan gaven zullen inlopen.

De gemeente heeft deze bijdragen hard nodig om de kosten te kunnen dragen. Bovendien ontvangt de gemeente ook dit jaar weer subsidie van het Luthers Diaconessenhuis Fonds (LDF) mits de vrijwillige bijdragen in dit jaar boven de € 26.000 uitkomen. Laten we ook dit jaar dit doel weer bereiken en daarmee de subsidie ontvangen!

Actie Kerkbalans 2021

Met deze editie van Opbouw roepen we op tot de derde termijn van uw bijdrage in het kader van de Actie Kerkbalans 2021.

Zoals in de vorige editie van Opbouw aangegeven, versturen we geen fysieke acceptgiro's meer. We vragen u dan ook om de derde termijn van uw bijdrage via een overschrijving van uw bankrekening aan de gemeente over te maken.

Het rekeningnummer van de gemeente vindt u op blz. 2. U kunt natuurlijk ook een periodieke overschrijving bij uw bankrekening instellen, dan hoeft u er verder niet meer aan te denken. Alvast dank!

Jaarrekening 2020

De kerkenraad heeft in de vergadering van april voorlopig de jaarrekening 2020 vastgesteld, die de kerkrentmeesters in samenwerking met een kerkelijk accountantsbureau hadden opgesteld.

In samenvatting ziet de jaarrekening 2020 er als volgt uit:

Het jaar is met een licht positief operationeel resultaat van € 1.631 geëindigd (2019: € 1.066). Dat is een mooi resultaat, gezien ook de grote uitdagingen die we vorig jaar door de coronapandemie hebben ondervonden. Het licht positieve resultaat neemt echter niet weg dat wij ons zorgen blijven maken om de financiële stabiliteit van de ELGG op de middellange en lange termijn. Deze zorgen zullen ook ingebracht worden in het bezinningstraject, dat we onder leiding van de aan te stellen interim-predikant als gemeente zullen doorlopen.

De opbrengsten waren met € 67.932 iets lager dan het jaar daarvoor (2019: € 70.369). Zij bestonden uit

- * opbrengsten uit vermogen (€ 25.947, 2019: € 25.611),
- * opbrengsten levend geld (€ 36.985, 2019: € 34.758) en
- * opbrengsten uit subsidies en bijdragen (€ 5.000, 2019: € 10.000).

Door de hogere opbrengsten levend geld én de € 5.000 subsidie van het Luthers Diaconessenhuis Fonds (LDF) kon het gemis van een bijdrage van onze Stichting Exploitatie gelukkig worden gecompenseerd. De Stichting Exploitatie had in 2019 € 10.000 bijgedragen, maar kon in 2020 vanwege tegenvallende huuropbrengsten in verband met de coronapandemie geen bijdrage aan de ELGG overmaken.

De lasten bedroegen € 66.301, iets lager dan in 2019 (toen € 69.303), mede omdat er vanwege de coronapandemie minder activiteiten plaatsvonden en ook minder fysieke diensten konden worden gevierd.

Het balanstotaal van de gemeente bedroeg eind 2020 € 588.199. Dit totaal was rond € 18.000 minder dan eind 2019 (€ 605.942), waarbij de vermindering voornamelijk aan de ontwikkeling van de aandelenkoersen voor de beleggingen van de gemeente te wijten is.

De voorlopig vastgestelde jaarrekening 2020 is gedurende één week na publicatie van deze editie van Opbouw voor de leden ter inzage, dat wil zeggen **tot en met 31 mei**. De kerkenraad zal de jaarrekening in zijn vergadering van juni vaststellen.

De kerkrentmeesters

Pastoraat - bezogkroep

Nu Ds. Maren Overbosch als predikant per 23 mei afscheid neemt van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen heeft de kerkenraad mij gevraagd tijdens de vacatureperiode het pastoraat te willen behartigen. Ook tijdens de vorige predikantsvacature gebeurde dat al, maar toen was ik ook volledig consulent. Zoals u kunt lezen is Ds. Giethoorn nu consulent.

De bezogkroep komt momenteel uitsluitend bijeen in een zogenaamde zoomvergadering. Vanwege het nog steeds rondtrekkend virus zijn de huisbezoeken ook beperkt.

In het volgende nummer van Opbouw verschijnt een uitgebreide versie over bezoeken en het omzien naar elkaar.

Wanneer bezoek van de predikant op korte termijn nodig is kunt u met mij contact opnemen.

Ds. Renze Pieter Yetsenga
Queridolaan 34
9721 SX Groningen
050.5261092

Jaarrekening Diaconie 2020

De kerkenraad heeft in de vergadering van april de jaarrekening van de diaconie voorlopig vastgesteld. In samenvatting ziet deze jaarrekening 2020 er als volgt uit:

Het jaar 2020 is met een negatief resultaat van € 2.932 afgesloten. Dat resultaat is helaas slechter dan in 2019 (€ - 2.448). Daarvoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen.

De bijdragen voor de eigen diaconie en eigen diaconale doelen waren weliswaar hoger dan in 2019, maar de opbrengst was onvoldoende om de noodzakelijke kosten voor de (digitale) kerkdiensten, extra diaconale uitgaven vanwege de coronacrisis en de financiële administratie te dekken. Vanwege tekort aan menskracht en kennis binnen het CvD is in 2020 de financiële administratie namelijk ondergebracht bij een administratiekantoor. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke verhoging van de kosten voor beheer en administratie ten opzichte van voorgaande jaren.

De diaconale collecte bijdragen zijn in hoofdzaak via de bank binnen gekomen. Dat leverde minder inkomsten op dan via collectes in kerkdiensten. Het totaalbedrag aan door te zenden bijdragen voor diaconale doelen was

dan ook aanzienlijk lager dan andere jaren. Deze tendens zet zich tot op heden ook in 2021 nog voort.

Het balanstotaal van de diaconie bedroeg eind 2020 € 99.092. Dit is minder dan eind 2019 (€ 102.117). Dat komt doordat de kosten hoger waren dan de inkomsten uit collectes en het (beperkte) rendement op leningen.

De voorlopig vastgestelde jaarrekening 2020 is gedurende één week na publicatie in deze editie van Opbouw voor leden ter inzage, dat wil zeggen **tot en met 31 mei**. De kerkenraad zal de jaarrekening vaststellen in zijn vergadering van juni.

Collecteoverzicht diaconie maart – medio mei 2021

De afgelopen periode hebben we gecollecteerd voor Kerk in Actie (Libanon en Pretoria), Artsen zonder Grenzen, SchuldHulpmaatje Oldambt en voor de Stichting Dharma Bakti op Bali. Ook aan de eigen diaconie is gedacht. De bijdragen komen nog steeds via de bank binnen. We hebben het totaalbedrag van € 700,00, voor zover niet specifiek aangegeven, verdeeld over de verschillende doelen. Veel dank aan alle gulle gevers voor het mooie bedrag!

Dankwoord van de stichting Dharma Bakti

"Beste Anne, gisteren mailde Corry mij, dat jullie weer een collecte overgemaakt hebben naar de stichting Dharma Bakti. Wat is het geweldig, zoveel steun te krijgen. Aanstaande maandag deelt Wayan, mijn steun op Bali, weer boeken, schrijfgerei, melk etc uit aan 40 kinderen van de basis- en kleuterschool. Mede dank zij jullie hulp kunnen wij de hulp nu ook aan het aangrenzende dorp bieden. "Mijn" dorp, dat tot nu toe prioriteit had, kan zich op het moment door veel eigen initiatief redelijk zelf helpen, initiatieven, door Wayan aangestuurd en met hulp van de stichting gerealiseerd: meer aanbouw van groentes op kleine percelen, jeugd, die door het inzamelen van plastic iets verdient, de coöperatie, die de winst aan het dorp terug geeft en plastic voor rijst ruilde. Wij willen graag deze initiatieven verder uitbreiden, en zijn heel blij dat wij nu ook andere dorpen in Kemenuh hulp kunnen bieden, die zij zo erg nodig zijn. Vooral kinderen en moeders hebben onze

hulp nodig. Ik heb vorig jaar een goede laptop aangeschaft, Wayan stelt zijn guesthouse en internet ter beschikking, jongeren kunnen nu hun huiswerk maken en lessen volgen. Zo kan je met kleine stappen veel bereiken.

Zelf ben ik een paar weken uit de running geweest, corona slaat toe ook al ben je nog zo voorzichtig. Dat komt wel weer goed, het gaat op mijn leeftijd alleen een beetje langzamer.

De grenzen met Indonesië blijven dit jaar nog gesloten voor toeristen, ik hoop in januari weer naar Bali te gaan.

Een hele hartelijke groet en een gezegend Pinksteren en nog eens namens alle mensen in Kemenuh hartelijke dank aan de gemeente voor jullie hulp."

Gertrud

(ingekort door de redactie)

Van de diaconie: Collectedoelen

Voorlopig wordt, om praktische redenen, tijdens de diensten nog niet gecollecteerd. De nood in de wereld is er niet minder om! Uw bijdrage is welkom op het rekeningnummer van de diaconie:

NL92 INGB 0006 3262 56

t.n.v. Diaconie ELGG Groningen

Alvast hartelijk dank!

30 mei | Vredeswerk Groningen

De wereld kent tal van grote en kleine conflicten, en door de vele communicatievormen zitten we er tegenwoordig soms bijna 'live' bovenop. De Stichting VredesInformatieCentrum (VIC) Groningen verzorgt in Stad en Ommeland al ruim twintig jaar vredesonderwijs op scholen. Haar werk blijft hard nodig! Het centrum leidt docenten op en ontwikkelt steeds weer bijdetijds lesmateriaal, dat behalve op de wereldwijde ook gericht is op conflicten in de eigen omgeving van kinderen. Doel is dat zij al jong inzicht krijgen in hoe conflicten kunnen ontstaan en hoe je ze kunt oplossen. Om deze vorm van vredeswerk dichtbij mogelijk te blijven maken, is de collecte deze twee weken voor dit vredescentrum bestemd.

6 en 13 juni | Eigen diaconie

De bijdragen voor de eigen diaconie worden voor een deel besteed aan doelen die niet als zodanig op het collecterooster verschijnen. Het is onmogelijk alle aanvragen om een bijdrage om te zetten in een aparte collecte. Maar met een goedgevulde kas kan uw diaconie snel bijspringen waar dat dringend nodig is. Graag ontvangen wij uw gift voor deze kas.

20 en 27 juni | Stichting De Vrolijkheid

Een op de drie vluchtelingen die naar Nederland komen, is jonger dan achttien. Zij verblijven vaak jarenlang in asielzoekerscentra, een omgeving die een serieuze bedreiging voor hun psychosociale gezondheid kan zijn. De Vrolijkheid streeft ernaar door het aanbieden van workshops op het gebied van onder meer muziek, dans, theater en beeldende kunst voor hen omstandigheden te scheppen die hun veerkracht versterken en hun talenten tot bloei laten komen. Ook in AZC's in onze provincie (Delfzijl, Ter Apel) doet De Vrolijkheid dat. Uw diakenen bevelen de collecte voor dit bijzondere doel dan ook van harte bij u aan.

4 juli - PKN | Actie Vakantietas

Met de Actie Vakantietas geeft Kerk in Actie kinderen uit kwetsbare gezinnen een steuntje in de rug. Met een rugzak vol speelgoed, toegangskaartjes en een tegoedbon voor een ijsje kunnen ook zij genieten in de zomervakantie. Een groot aantal diaconieën deelt zulke rugzakjes uit aan kinderen in hun omgeving. Helpt u mee om kinderen blij te maken, en hen het gevoel te geven er ook bij te horen?

11 juli tot en met 22 augustus | Zomerdiensten

Het collectiedoel tijdens de zomervieringen van de kerken van de Kleine Oecumene is op het moment van schrijven van deze kopij nog niet bekend. In het volgende nummer van Opbouw zult u daarover worden geïnformeerd.

Grote schoonmaak in coronatijd (2021)

Het coronavirus zorgt voor een lege kerk. Niet alleen de gemeente moest het gebruik van haar kerkzaal ontberen, ook de verhuur aan andere gebruikers staat voorlopig stil.

Stilte en gedwongen rust brachten het idee wederom een grote coronaschoonmaak te organiseren. Binnen de kortste keren werd een tiental poetsers geworven voor de kerk- en de Lutherzaal.

Een bijzondere behandeling viel de Lutherzaal ten deel. Daar zijn - net als in 2017 - de glazen vierkante ramen van het paraboolvormige plafond schoongemaakt. Dit daar de Lutherzaal een paar maand geleden een dakrenovatie had ondergaan: er was immers veel stof neergedaald.

Een aantal glas-in-lood panelen zijn hersteld door de firma Ballast & Bonekamp. Daarnaast zijn een tiental panelen weer op de goede plek teruggelegd. Dat had nogal wat voeten in de aarde, immers het patroon - ontworpen door architectenbureau Kazemier & Tonkens in 1925 - is nog niet zo gemakkelijk te ontrafelen. Hierover meer in een volgend artikel.

Tijdens enkele doordeweekse ochtenden nam men dus een heuse kerkreiniging ter hand. Alle ramen zijn gezeemd en de altaartafel is verlost van kaarsvet. Ook de liedborden, wc's, de foyer, consistorie, hal en entree konden niet ontsnappen aan deze vlijtige handen.

Al snel regende het vinkjes op de takenlijst die lag uitgesteld in de foyer.

Bedankt, alle ijverige 'grote schoonmakers', namens Binnenstadskerken en Exploitatiestichting!

Uitgaansagenda Lutherse Kerk

Het is op dit moment niet mogelijk om een concertagenda te publiceren. Raadpleeg voor alle concerten in de Lutherse Kerk, de Nieuwe Kerk en de Martinikerker de website van Binnenstadskerken:

www.binnenstadskerken.nl

Colofon

Opbouw is het officiële orgaan van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen. Opbouw verschijnt zes maal per jaar. Er zijn twee edities: *Gemeente* en *Algemeen*. De algemene editie bevat geen persoonlijke gegevens.

74e jaargang nummer 3, 30 mei t/m 10 juli 2021.

Het volgende nummer zal verschijnen op 6 juli 2021.
Kopij inleveren uiterlijk op: **maandag 28 juni.**

Redactie-adres: Haddingestraat 23, 9711 KC Groningen

E-mail redactie: redactieopbouw@elgg.nl

E-mail verzending: verzendingopbouw@elgg.nl